Број 169. У Новом Саду у петак 5. (18.) августа 1911. Година XLVI

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Ванредним бројевима од петка цена је: На пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. За страке земље годишње 6 круна 50 потура.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура од вакес врсте оваких ситних слова

Уредништво »Заставе« је у кући г. Јована Т Чавића. — Администрација »Заставе« налази, се у кући, где је Милетићева штампарија у главној улици бр 20.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Чек-конто 12008.

Може ли овако дуго остати?

Министар-председник Куен Хедервари изрекао је оне познате речи: — Ја могу чекати! Те је речи изрекао, кад је почела опструкција у угарском сабору, а поновио их је неколико пута кад је опструкција настављена. И он чека.

Министар, који не ради, него чека. Министар који има времена.

А међутим можда никад није било тако жалосно стање као сад. У угарском сабору је опструкција, која пречи сваки рад, јер неће да дозволи рђав рад. Неће да дозволи велико повишење броја регрута и велико повишење терета.

У Хрватској и Славонији опструира бан, разуме се у договору са министром председником Куеном. Тамо бан не сазива сабор, јер неће да дозволи сабор у коме он нема већину. И он може чекати, па и чека и чекаће све дотле, док не приправи земљиште за онакве изборе какви њему годе. А дотле, може чекати.

Па и решење оних противности између Угарске и Хрватске и Славоније застало је. Ово дана су и опет били делегати Хрватске и Славоније код министра председника Куена. Молили су га, да се пожури те да се изгладе оне несугласице између Угарске и Хрватске и Славоније. Министар председник није рекао: Ја имам кад и могу чекати, али је рекао: Гледаћу учинићу по правди! То је рекао већ неколико пута до сад, па ништа. Тако ће бити и сад. Није казао изречно: Ја могу чекати, али то значи да ће чекати. Јер да не мисли чекати, он би бар озбиљно покушао да среди то питање.

Види се да данашња влада не може ни лево ни десно, зато стоји и чека. Влада има времена, а на меканим министарским столицама можда и није тешко чекати.

Но хоће ли моћи чекати држављани?! Њима није до чекања. Има стотинама ствари да се реше, ствари који се тичу развитка па и опстанка. Ту су нерешена питања која се тичу народних права, правде, просвете, а нарочито су ту економска питања, која не трпе одлагања. Ако се та питања ускоро не реше, пропадаће још јаче држављани, и шта ће онда и држава?

Не може се више дуго чекати. И зато није могуће да још дуго остану на својим местима онакви министри и онакав бан, који могу чекати и који су ставили у свој програм да чекају.

Нови Сад, 5. августа.

Кад ће бити главна скупштина Матице Српске? Главна скупштина Матице Српске сазвана је била у Новоме Саду за 31. август. Сазвана је била за 31. август онда, када се није знало о проневери у Матици и није се знало као данас: чега све има у Матици?

Сад кад је све изашло на видик, долази управни одбор Матице Српске и одгађа главну скупштину Матичину. Докле је одгађа? Одгађа је на неизвесно време. Одгађа дотле, док се цело стање Матичино тачно не испита, док се не прегледају све књиге и рачуни. А то може трајати више месеци, па и дуже.

Управни одбор Матице Српске учинио је по нашем најдубљем уверењу оно, што није требао и није смео учинити. И да није била сазвана Матичина скупштина, требало је ту скупштину сазвати сад, кад су избиле ове ужасне ствари у Матици. А гле, управни одбор одгађа већ сазвану главну скупштину баш сад, кад би ту скупштину требало сазвати да случајно и није била већ сазвана.

У Матици Српској као и у свакомдруштву, најглавнији је орган скупштина (скуп свију чланова.) Та скупштина бира управу и друге одборе; та скупштина решава о најважнијим предметима; та скупштина је врховни господар у Матици. И замислите само! Догодиле се тако важне, тако судбоносне ствари у Матици Српској, а управни одбор, што га је бирала скупштина, одгурује ту скупштину?!

Зар управни одбор не зна да главна скупштина Матице Српске у овој ствари жели и хоће да проговори и нареди она шта треба. Бајаги! Треба да се прегледе прво све књиге и установи свака потура која је проневерена. То треба да буде, али није најглавније да се сазна баш најтачније величина проневере. Зар донде, док се то не извиди, треба метнути руку на уста главној скупштини Матице Српске?

Ако главна скупштина Матице Српске мисли, да она нема шта да каже и нема шта да учини пре но што се најтачније установи величина проневере, онда ће то главна скупштина сама казати, не треба то други место ње да каже па да је одгађа.

Већ се и данас и сувише зна, а до главне скупштине прошло би још три недеље. Донде би на сваки начин дознали још више, но што нам је мило.

Данас је несумњиво јасно, да се у Матици догодила велика проневера и да се таква проневера могла догодити, што надзор није био онакав, какав је требао да буде. На скупштини је сада, да сред таквих прилика учини своја расположења. Јер по §. 14. Матичиних правила, главна скупштина Матичина је „главна контрола друштва“, главна скупштина „стара се за сачуваље, сигурност и множеље друштвеног и друштву поверених фондова“. Па зар сад не сазивати главну скупштину и дати јој прилику да се стара о фондовима и врши своју дужност. Кад је зло у кући, зашто не зовете господара њеног, него затварате пред њим врата? Та су врата била случајно отворена, а управни одбор је полетео да их баш сад затвори. Сме ли то да буде? То је незаконитост. Управни одбор требао је у најкраћем року да сазове скупштину, а не да је одгоди.

Шта каже §. 18. Матичиних правила? Он каже: „Редовна главна скупштина Матице Српске држи се

ПОДЛИСТАК.

Никола К. Јерковић (Загреб):

РОДОЉУБИВИ ПАБИРЦИ.

(Наставак).

Српска народна Славна молитва.

„Ва славу иже српскијех светитеља: Симеона старца мироносца, Саве свеца, Арсенија учитеља, Максима владике, Стевана првога краља, па Милутина, па Стевана Дечанскога и цара Уроша Душана младога; цара Лазара нашега витеза и Милоша јунака, на Косову пострадаше, на Видовдан главе изгубише, за вјеру ришћанску и род српски. И још за светога Јована деспота, Мајке Анђелије српске госпоштине и Стевана Штиљана. Они подигоше цркву јерусалимску у Сријему земљи равној и крајини славној. Да се весели Петрова Гора Велебит планина и свети манастир Комоговина“.

Учитељ бовићки Петар Грујић (1825 до 1897.) учио је и тумачио народу ову српску народну молитву. (Календ. „Србобран“ 1910. — стр. 100.)

Иста се Славна молитва налази у облику песме код Николе Беговића: Срп нар. пјесме из Лике и Баније (Загреб 1885.) стр. 214|15.

23. III. 1909. на главној расправи у Загребу проти оптуженим Србима „великоиздајницима“ оптужени учитељ из Јасеника (пре у Перни), Милош Бојевић, показао је једну стару књигу из Перне, која је исти дан приложена списима. Бојевић рече: „Ја имам у рукама једну стару књигу. писану сељачком руком на жутом папиру. чија већ вањштина јамчи за њезину старост“... „Књига та није штампана него је народна, народна књижевна умотворина“.

И у тој се књизи налази ова народна славна молитва.

(Види „Стеногр. записник“ о великоиздајничкој парници, стр. 491.)

*

Српски јунаци, хајдуци, осветници...

Љубинко пева у Српском дому:

Доме српски! кућо красна!
Хранилиште српске свести!
— — — — — — —
Ти Рајића Српству даде,
Синђелића, Ђорђа, Вељка...
Па Милоша... Чарапића,
И Главаша, горског сина;
И Мутапа, и Паштрмца
И Илију Бирчанина!
— — — — — — —
Кад устреба — Ти нам даруј
Нове Српске Обилиће!...[1])

*

Бранко Радичевић пева у „Ђачком растанку“:

Ој ви српски витезови,
ви змајеви, соколови!
Та има вас на 'иљаде,
ал' бројити немам каде:
та кад би' вас све бројио,
кад би један винца пио!

*

Што је света на све четир стране
Нико нема што Србин имаде:
Србин има Милош' Обилића,
Србин има Марка Краљевића,
Србин има старог Југ-Богдана
И са њиме девет Југовића!

*

„Од Немање, Душана и честитога цара Лазе, од Балшића и Црнојевића, па све до Карађорђа и Милоша, од Обилића, Страхиње, Југа и дели Марка, па све листом до Кастријотића, Пријезде, Сибињанина, Смиљанића, Јанковића, браће Бакића, Пере Сегединца, Змај-деспота Вука, Мандушића, Пивљанина Баје, Коче, Вељка, Синђелића, Бирчанина, Вукаловића, Стојана и Пеке, па чак до Илића и Катанића, од светог Саве и протопоп Недељка, па све до владике Данила, хаџи Ђере, хаџи Рувима, Мелентија, владике Рада — чак до поп Стојана „дели-папаза“[2]).

[1]) Ст. Зарић: Велики Српски Декламатор (Београд.)

[2]) Овако је некад „Србобран“ одговарао Хрватима, који су тврдили, да српски народ нема јунака, родољуба и уопште историје. Види „Хрватима, који мисле и пишу њемачки“ (прештампано из „Србобрана“) Загреб 1891.

*

једанпут у години и то, у августу, а ванредна по потреби“. Та редовна главна скупштина треба да бира и стипендисте. Ђаци који буду изабрани, треба најдуже првих дана септембра да иду на школе, да добију новац и да се уписују. Зар ако до децембра или чак до фебруара не буду све књиге испитане, да се чак донде одгоди избор стипендиста? Већ и због овога требало је одржати редовну главну скупштину у августу. А ако је потребна главна скупштина и онда, када се величина проневере најтачније утврди, нека се зове онда друга, ванредна скупштина. Ако се хоће у Матици реда и то брза реда, не може ни бити друкчије, до ли да буду ускоро и две па и три скупштине Матичине.

Управни одбор није требао и није смео да учини незаконитост. Можда се тај одбор боји, да су духови данас раздражени. Морају бити мало и раздражени, али ће се они умирити за три недеље и неће бити скупштине „у првом раздражењу“.

Решење управе, да се одгоди Матичина главна скупштина на неизвесно време, није законито, није оправдано, нема никаква смисла. И то је решење изазвало код појединих чланова Матичиних најгори утисак. Има који отворено кажу: — Одуговлачи се скупштина, не да се утишају страсти, него да прођу она „3 дана“ после којих се свако чудо заборави, па да после све остане по старом. — Али по старом не може остати. Оваквим поступком управни одбор само распаљује страсти, кад очигледно неће да се држи правила. Управни одбор је данас и сам раздражен и ми то разумемо, али је §. 18. матичиних правила тако јасан, да га човек и у великој раздражености може разумети. Зато очекујемо, да ће управни одбор у току месеца августа сазвати главну скупштину.

Слога муслиманских странака у Босни.

Сарајево, 3. августа.

Странка Шерифа Арнаутовића, некадашњег вође муслиманске опозиције, слизала се са муслиманским самосталцима, који су одувијек били владиновци и Хрвати. Та нова странка зваће се: удружена муслиманска организација; а има свој програм, који тражи равноправност вјероисповједи, слободу штампе, збора и договора, уређење питања о прелазу из једне вјере у другу и автономију Босне и Херцеговине без обзира на то, какво ће бити уређење Аустроугарске. То значи ако би дошло и до тријализма, муслимани ће тражити, да у уједињеној Хрватској, Босна и Херцеговина задрже своју автономију са својим посебним сабором. Сјем тога траже муслимани, да се уреди питање откупа кметова и да се признају стара права ага и бегова; даље, да држава муслиманској автономији даде одштету за употребљена вакуфска добра и т. д. Радиће и на привредном пољу, тражиће да се уведе закон, по коме ће невино осуђени добити одштету; уважање двогодишње службе у војсци, да војници из Босне и Херцеговине служе у овим земљама, и да се узме обзир на вјероисповједне обичаје муслиманских војника.

О своме народном осјећају није се изјаснила нова муслиманска странка, иако су се самосталци издавали за Хрвате, а и Шерифова се група јако преближила Хрватима, па је пристала и на то, да се званични језик у Босни прогласи хрватским или српским, а латиници да се даде првенство пред ћирилицом. Један дио муслиманских самосталаца на челу са Куљовићем и Храсницом изјавио се против слоге са Шерифовом странком. Исто тако један дио досадашње Шерифове странке на челу са најугледнијим босанским муслиманом, Дервишбегом Миралемом, неће у нову странку. Дервиш-бег, који је био предсједник муслиманске организације, са шестерицом посланика неће у ту нову странку, а они нијесу ни прољетос потписали пакт између Хрвата и муслимана. Дервиш-бег рекао је писцу овијех редова, да муслимани не могу прихватити тријализам, јер је опасан за њих. Он и његове присталице боре се за автономију Босне и Херцеговине, те неће ни да чују за сједињење са Хрватском. Исто тако биће они одлучно противни, да муслимани гласају за предлог Хрвата, па коме би се званични језик у Босни прогласио хрватским или српским, него су за то, да остане назив српско-хрватски. Муслимани још нијесу дошли до националне свијести, те се не признају нити за Србе нити пак за Хрвате. Мјесто националне треба да воде привредну политику. Миралем и његови другови сазваће зборове, на којима ће протестовати против пакта са муслиманским самосталцима и Хрватима. У сабору ће Дервиш-бег Миралем и његови другови ићи са Србима, који ће бити тијем појачани. (Хоће ли Срби умијети да воде политику боље него досада? Ур.) Са Миралемом ће се сложити муслимани око „Самоуправе“, који се признају за Србе.

Прилике се за Србе повољно развијају, јер Хрвати са Шерифом неће имати већине у сабору, што је јако забринуло барона Буријана и босанску владу.

Ешкија

Да се опишу небројена славна дјела само ових (т. ј. у 16. и 17. столећу) српских осветника, хајдука и ускока, морале би се написати дебеле књиге, па опет их нико не би могао онако вјерно описати, као што их опјеваше — гусле јаворове. Народ српски дивно се одужио овим својим мученицима, те ће до вијека живјети славна имена: Новак Дебељак и Стариша Новак, Дели-Татомир и Грујица дијете, Кострешп Харамбаша и Мандушићу Вуче, Мијат Харамбаша и Мали Радојица, Зубић Мијат и Санчевић Лука, млади Дибић и с'једи Окљеша, Матијевић и Јован Секула, од Сења Тадија и Сењанин Иво, од Задра Тодоре и Сенковић Иво, Комнен Барјактар и Котарац Јово, Јанковић Стојан и Смиљанић Илија, Ускок Радојица и Пивљанин Бајо, девет браће девет Даничића, девет „љутих под каменом гуја“, са војводом Даничићем Ђуром и још бројевброј таквих соколова, што их српска задојила мајка и диван им наук свјетовала: „За крст часни и слободу златну!“ [3]).

[3]) Сима Лукин Лазић: Кратка повјесница Срба (Загреб 1894.) — стр. 155.

Реч-две о нашим штедионицама.

У чланку „Како наш народ долази до зајма? изнео сам, како страдају многи наши сељаци при подизању зајмова. Има пак донекле кривице и до наших штедионица, јер се често њима управља нестручњачки. Неки управитељи нису дорасли своме важном позиву. Има их доста, који су, иако нису стручњаци, показали лепе успехе, јер су се старали, да науче што више. Али у приличном броју штедионица обично сама управа подели између себе сву част и достојанство, па и највећи део плате, а о напредном вођењу завода нико се не брине. Ако се нађе по који стручан човек, који би могао унапредити новчани завод, за тога нити има пристојне плате, нити му се даје потребан делокруг, јер је то између себе поделила сама управа.

Код несрпских новчаних завода управитељи су искључиво стручњаци, који су заузимљиви, вешти у свом послу, а и добро плаћени. — Наши заводи стручњаке не плаћају, запостављају их; зато и заостају у сваком погледу за 30—40 година. — Јасно се види у многим српским местима, где би за наше новчане заводе земљиште било ванредно повољно, дошли су странци, па поред нашег старог завода подигли и два и три своја, па су их обишли у сваком погледу. — Како можемо ми и напредовати, кад смо тесногруди? Натури нам се за пословођу човек, који није за то место. Он је угледан, има добрих веза, али то није доста ако се не набави и стручна спрема потребном вештом у напредним заводима. — Код страних завода пословођа и неколико чиновника су стално намештени, а управа према приликама се мења. — Управа не заузима места, која припадају чиновницима, него — поставља стручна лица, а сама врло марљиво пази на целокупан рад. Код нас често није тако. Управа не да стручњаку, да развије свој рад како ваља. — Зато наши новчани заводи заостају иза туђинских и остаће све дотле на том ниском степену, догод се код нас не пође трагом туђинских завода. — Све приче, како смо ми сиромашан народ, па нисмо у стању скупити капитала довољно, нисмо кадри одољети страној утакмици и т. д., то све није истинит разлог нашем застоју. — Изволите само нестручњаке заменити са стручним управником, па ћемо видети за кратко време баш код оних заосталих да ли неће поћи боље!?!

Финансијери, ви прави и ви самоуци, дограбите са Олимпа тајанствени пламен и расветлите једном већ нашем забуњеном народу пут својим властитим штедионицама, да погоде где ће наћи оне „горње новце“.

Што се пак тиче оних умиљатих посредовача, који кајмак скидају а сурутку остављају нашим штедионицама, у томе послу није ни њихова кривица. Они нам дођу као н. пр. уш или стеница. А тога је било и биће и после нас Срба. Сад је настало време врло живе трговине са земљом. Памет у главу, народе! Оканимо се надримудријашења, скупљајте се око наших установа. А онога кога и даље буду јели ваши и стенице, нека га је стид и срам, кад се није у стању чисто држати. Клонимо се таквих.

Финансијери прави и самоуци, будите спремни да нам народ не лута као стадо кроз трње и грање.

Политички преглед.

Политички положај у Будимпешти.

И у јучерашњој седници угарског сабора није се радило ништа друго, него се поименично гласало. Одбор за вођење расправе у сабору одлучио је, да се и даље води опструкција. Опозиција је одушевљена за борбу. Сада је већ сигурно, да је Куен са својим плановима насео. Рачунао је, да ће летне врућине скршити опозицију, али скршен је он Јавно мишљење све се више интересује за ову борбу, те на зборовима изриче поверење опозицији. Одступање војног министра Шенајха задржано је за неко време, да се не би из Беча отештавао положај Куенове владе. Шенајх ће одступити тек на јесен, кад буде навршио 50-ту годину војничке службе. У Бечу се надају, да ће се дотле у Будимпешти разбистрити положај, али то су празне наде. Ни задржавање Шенајховог пада неће помоћи Куеновој влади.

Спор због аргентинског меса.

У Трст су стигле лађе, које су из Аргентина донеле 8000 центи смрзнутог меса, које треба да се пренесе у Беч, јер је тамо велика оскудица у месу. Угарска влада не пристаје да се то месо донесе у Аустрију, јер се тиме шкоди угарском сточарству. Сад се воде преговори између угарске и аустријске владе око тога, какве ће уступке учинити Аустрија Угарској, па да се Аустрији дозволи увоз аргентинског меса. У Бечу је велика невоља. Како се љуто осветио пркос, који су они из Беча терали Србији и другим балканским државама, кад су пречили увоз стоке из тих држава.

Арбанашки покрет и црногорско-турски спор.

У последњој седници турске владе решено је, да се Арбанасима остави на вољу, да употребљавају арапску или латинску писменицу, али се муслиманска наука о вери мора читати арапском писменицом. У околини Аргирокастра Арбанаси још нису положили оружје. Турска је влада послала тамо више одреда војске. По новијим вестима још траје борба између Малисора и турских чета. Арбанашки посланици поднеће у турском сабору предлог, да се повластице, дате Малисорима, распростру на све Арбанасе. Још није решен

ни погранични спор између Турске и Црне Горе код Језера. Турски изасланик Риза бег известио је своју владу, да се тај спор не може решити мирним путем, јер црногорски изасланик неће да прихвати турско становиште. Риза бег предлаже да се то питање изнесе пред непристрасну комисију, састављену из војничких изасланика европских држава. — „Јени Газета“ јавља, да је једна црногорска чета из Подгорице напала турску војску на граници, али је сузбијена. Турска је влада упутила свога посланика на Цетињу, да поднесе протест црногорској влади.

Преговори због Марока.

Како из Париза јављају, биће обустављени преговори између Француске и Немачке због Марока на дуже време, јер се не може да нађе основа за споразум. То не значи, да ће се преговори сасвим прекинути. Очекује се, да ће после састанка немачког државног секретара за спољне послове, Кидерлен-Вехтера, са немачким царом, преговори тећи брже и повољније. Немачка тражи од Француске велики део земљишта у Конгу, на што не може да пристане француска влада.

Руско-немачки споразум.

Потврђују се вести, да ће ових дана бити постигнут потпун споразум између Русије и Немачке у погледу Перзије, коме је темељ ударен још прошле године при састанку руског и немачког цара у Потсдаму. Руси су учинили уступке Немцима у погледу градње багдадске железнице, а Немци су оставили Русима у Перзији одрешене руке. Русија није тиме везала себи руке у ствари Марока, јер она као савезници помаже у Мароку Француској.

Пораз бившег шаха

Потврђују се вести, да су чете перзијске владе потукле војску бившег шаха Мухамеда Алије. Више свештенство изјаснило се против бившег шаха. Према томе Мухамеду Алији неће преостати друго него да се врати у изгнанство.

Поп-утокова посла

„Беспослен поп јариће крсти“, а митровачки поп-уток, кад нема чега ни коме да пише утоке, он облагује по „Србобрану“ и „Хрватском Бранику“ радикале.

Шта ћеш му: „што је дикла навикла“, таква му је ћуд, па не може поштеније.

Тако ето опет ових дана — да заметне бајаги траг — почео прво у „Србобрану“ од среде (10. августа по новом) писати о „неуспеху“ радикалског поузданичког састанка, а уједно у „Хрватском Бранику“ од истога дана, клеветати дра Николу Радивојевића; а тек сутра дан (у четвртак) проказа у „Србобрану“ своју праву боју: црну душу и зелено срце!

Па шта мислите, кога је хтео наружити у том лепом листу? А да кога другога, ако не свога духовног старешину, проту Владимира Милутиновића?!

Јадник!

Уздао се тврдо у успех свога утока на угарског министра-председника, па се хвалио својим „вернима“, да ће му то израдити код Куена самосталски прваци; а сад ето обрукао и себе и њих.

„Не беше му штете доста
Већ и сраман ето поста!...“

Шта ће јадан, већ гледај, да то новим лажима забашури, ама узалуд му работа.

„Јер за грехом грех се ваља:
Грешник мисли себе пере,
Кад другога каља!...“

Стаде увлачити у сплетку честитога радикала Ђ. Савића (против кога је кортешовао и гласао за жупанијске изборе у прилог свога кандидата опата Шабарића) и метати му у уста самосталске измишљотине, не би ли зар учинио смутњу између њега и проте; но узалуд му злобна замка: око неће свак окат обићи и згадити се баш као и на ону бестидну лажију о самоме проти и његову некаквом рођаку свештенику. Такву нитковску сплетку не би могао поштен човек ни замислити. .

Да се начини зар страшан, прави се силан и патријарху, и опомиње га, да се „добро промисли“ пре него што буде радикалима „кортеш“ и — у Митровици произведе пароха Милутиновића за проту.

Е ту је зец!

Јер „ако га“ вели „већ мора произвести за проту, нека га произведе далеко од нас и наших очију“.

Дакле: само да он не види својим очима оно, што је по Митровици телалио, да неће никад бити и за што се је кладио левим брком и половицом браде, да не може бити, док је њега и самосталаца!

Па онда, кад већ то и мора бити, нека барем не виде Митровчани: можда ће им моћи згодном приликом причати, како прота Милутиновић и није произведен од патријарха, већ га је наместио какав мађарски пуста-комесар, коме су радикали продали српску — Америку. .

Да, да. С истим оним образом, с којим је Прибићевић назвао Красојевића лажом, па није смео дати задовољштине, ма да је утврђено, да је све истина, што је Красојевић казао; с истим образом, с којим је Буде говорио са прага лађарачке политичке општине, да су неки радикали затворени, па кад му је поп Младеновић ту лаж у сабору пребацио — побегао с белеге; с тим образом, с којим „Србобран“ назива радикале куеновцима и томашићевцима, а зна се, да је против радикалског кандидата у Митровици поставио Раух својега кандидата, а против Душана Поповића не само да није Томашић поставио протукандидата, већ га је сав званични апарат помагао и изабрао против радикалског кандидата; с тим образом, с којим један свештеник без знања и против закључка црквеног одбора, крадом од перовође, препише један седнички записник и иде на суд, да се заклиње за вредност тако „стеченог“ акта; са исто таким образом (ако се то може називати образом) може поп-уток писати свашта за свога проту . . .

Главно је тек, да се искали срдита немоћ и да се облагују и денунцирају радикали.

У осталом у друштву углављених жупанијских епископских и приватних денунцијаната, у друштву људи, који пишу пасквиле, који војују са фаличним печатима и који прислушкују по заходу па извешћују „Србобран“, не могу ни имати места пристојнији људи од поп утока.

Нек само пише лажи и измишљотине по својим листовима, неће ипак утећи испред народног суда, који га сад већ пева (на ноту: „Откуд идеш Анице?):

„Освануо Видовдан
А поп-уток жалостан:
Подмећо је ногу проти
Па се осрамоти
С утоком!“

Управда.

Проневера у Матици Српској.

Ухапшени књиговођа Матице Српске, Аркадије Марковић, још се налази у Нишу, те се између наших и српских власти воде преговори ради његове предаје. Ухапшени послужитељ Душан Јанковић не признаје, да је био Манојловићев помагач у проневери, него је штедео и стекао иметак. Међутим утврђено је, да је Манојловић слао послужитеља Јанковића да подиже улоге из новчаних завода и да је Јанковић од подигнутих улога задржао за себе колико је хтео. Када је Манојловић тражио од њега новце, он му се смејао у очи, јер је знао, да Манојловић мора ћутати. Како се преглед благајнице вршио у Матици Српској, сведочи и то, што је Манојловић у уложним књижицама лепио танку артију и тако прикривао право стање улога; прегледачи су били задовољни, кад су видели књижицу, али у њу нису завирили. Послужитељ Јанковић има иметак од 100 хиљада круна. Манојловићев бранилац тражиће, да се испита душевно стање његовог штићеника, јер је Најсер наводно још пре две године установио, да Манојловић пати од прогресивне парализе (лудило) Још није утврђено колика је проневерена свота. Мисли се, да је проневерено више од 420 хиљада круна.

Данас пре подне пуштен је на слободну ногу Душан Јанковић, послужитељ Матице Српске, али се против њега и даље води истрага

Аркадија Марковића књиговођу издаће српске власти тек пошто наше власти подробно докажу његову кривицу.

Вести из места и са стране.

„Кађански“ у Сентомашу.

Дунавско певачко друштво „Кађански“ приређује слет са члановима и гостима у Сентомаш у част свога патрона Старога Барда, а на дан 14. (27.) и 15. (28.) августа ове године. Из Београда полази се 14. августа у недељу у јутру, а у Сентомаш стиже се у 1 час по подне. На станици биће свечан дочек од свију месних корпорација и нарочитог одбора, одакле се иде у цркву, па у читаоницу, где ће бити размештај излетника. У вече је велика забава са игранком и закуском, под заштитом Женске Задруге. Сутра дан на Велику Госпојину присуствује се св. литургији и „Кађански“ поје, по свршеној св. служби иде се у читаоницу славу Женске Задруге и присуствује резању колача, а за тим свечано открива се споменплоча Староме Барду на кући где се је родио, а коју му подиже Дунавско певачко друштво „Кађански. По том: одлазак на ручак и у вече полазак за Београд, где се стиже у уторник из јутра. Како браћа Сентомашани чине велике припреме, то у овом свечаном и пуног пиетета моменту пред Бардовом кућом треба да се стекне што више Срба из свију крајева; — као што је желети да тако буде и до године у Београду, када исто певачко друштво „Кађански“ намерава да уз припомоћ свих добрих Срба (прилози се увек примају) подигне и бронзани споменик великом песнику и родољубу Старога Барда, чијим се песмама и данас загрева цело Српство.

Сватови у српском краљевском дому.

Из Београда јављају, да ће се руски принц Јован, вереник принцезе Јелене, бавити у Београду до 10. августа, па ће онда отпутовати у Петроград. Принцеза Јелена отпутоваће у Петроград 15. августа о. г. Венчање ће бити у Петрограду 1. (14.) септембра о. г. Кумоваће руски цар Никола. Краљ Петар је изјавио, да ће ићи у Петроград, јер му је удаја принцезе Јелене у животу прва и највећа радост, па хоће да буде присутан венчању њеном.

Отмица девојке.

Пишу из Батајнице: Ката, кћи Владе Бокуна из Батајнице, котара земунскога, која је у 17-ој години живота, враћала се у десет сати ноћу са својим другарицама Станом, Зорицом и Катом Црногорац са игранке кући. Пред својом кућом дочекао ју је 24-годишњи младић Живан Војновић, пограбио ју и одвукао у своју шталу, да му буде женом. Ради боље сигурности закључао је изнутра дворишна врата. Девојка се отимала и викала у помоћ, али јој нежни младић зачепи руком уста, да бадава не виче. На девојчину вику дотрчали су њен отац и мати, прескоче ограду, избаве своју кћер од насилника и одведу је кући. Девојка вели, да ју је речени младић о Ускрсу наговарао, да му буде жена, али га је она одбила. Од тога доба па све до кобне вечери нису говорили нити се видили. Младић Живан Војновић пријављен је суду.

Железнички штрајк у Енглеској.

Енглески железнички службеници отпочели су општи штрајк, јер им нису уважени захтеви Од 600 хиљада железничких службеника штрајкују 300 хиљада. Влада ће употребити војску за железничку службу. Штрајкачи се надају, да ће победити, јер ће наступити глад, ако не буду радиле железнице. Нарочито је у Ливерпулу очајно стање. Црнци у Кардифу набавили су оружје, да се освете полицији, која их је тукла. Ако влада што пре не нађе излаз из овог стања, може доћи до крвавих судара

Пчеларско предавање.

Пишу нам из Маринаца у Срему: Учитељ Дане Узелац одржао је овде 31. јулија врло поучно предавање о пчеларству. Изнео је, да је Срем врло згодан за пчеларење, али се у нас још увек пчелари по старом начину, па нема користи. Пчела је стадо сиротиње. Пчеларење се може отпочети са једним ројем, који се добије за 4 до 5 круна. Од тога роја за повољних 5 до 6 година може се запатити пчелињак, који вреди 300 до 400 круна. Узелац је издао упутство, како ваља пчеларити. Наш парох Милорад Мијатовић захвалио је Узелцу у име присутних на поучном предавању.

Право гласа — женском препоруком.

У Георгији, јужној државици Сједињених Амер. Држава, је број бељаца и црнаца скоро подједнак. Ове прилике већ одавна осећају ту опасност, да црнци могу заузети чиновничка места, што је опасно по бељце. Да би ово избегли, бељци су тако преиначили чиновнички апарат, да су дали право гласа ономе, и да може само онај бирати, који зна читати и писати. Међутим власт као да има потајну наредбу да децу црнаца, која изостају од школе, не гоне и не присиљавају, да редовно полазе у школу. А свако дете радо изостаје од школе, само кад не мора, управо кад га не гоне да иде, па тако и црначка деца. Ове околности су

учиниле да су црнци најнеписменији, те тако у Георгији врло мали део црнаца може узети удела у гласању. Но бељци чак ни оне црнце, који знају писати, не трпе радо, те су још и другојаче предложили скупштини предлог бирања, како би са свим истиснули црнце. Посланик Слада је поднео предлог скупштини, који је на уштрб црнаца. По том новом закону би могао одсада само онај гласати, који је навршио 24. годину, и који би од две, беспрекорна живота, жене добио писмену сведоџбу, да га држе за човека, коме смеју и у мраку себе поверити. Овај предлог ће свакојако постати законом. Овај би заком многим црнцима одузео бирачко право, јер се не даје ни замислити једна бела американска жена, која би пристала, да је црн ц ноћу прати. Па ако већ и дотле дође да је неко мора ноћу пратити, пре се поверава бељцу. Ако би пак који црнац и добио такове препоруке, бељци не би сматрали да су честите и беспрекорна живота.

Измишљотина узрок тучи.

Из Кракова јављају: У селу Кришавица је једна довојка једном измишљеном причом узбунила становништво. Испричала је, како кад је ујутру ушла у дућан Чивутина Велкелпара, у суседној соби видела Чивута у послу; кроз мален отвор на врати је она добро видела, како Чивут црпе крв из једне једва седмогодишње сељачке девојчице. Ова се прича муњевитом брзином распростре по селу и побуњена светина, наоружана штаповима и другим се стаде искупљати пред чивутским дућаном. Уплашен Чива затвори радњу, што је сумњу још увећало. Светина пробије врата, уђе, и стаде млатити по чивуту и жену му. Жена се онесвешћена сруши у крви, а мужу је испало за руком да се једном гвозденом штанглом брани, онако кукав, док на лелек није дошла послуга и отела га из шака побуњеника. Полиција је неке затворила.

Банов нападач ухапшен.

Емануел Матушек, апотекар, који је у Будимпешти опалио шамар бану Томашићу и подбану Чавраку, вратио се у Загреб, пошто је суђење пред будимпештанским судом у тој ствари одгођено на два месеца. Кад је Матушек приспео на загребачку железничку станицу, полиција га је ухапсила и као „опасног човека“ протерала из Загреба у његов завичај. „Опасним“ је проглашен зато, што нема имања ни занимања.

Девојачко васпиталиште

св. мајке Ангелине у Будимпешти (IV. Váczi utcza 63.) прима пријаву питомица за школску годину 1911|12., а на захтев родитеља даје обавештаје и шаље нове заводске проспекте

Одговорин уредник: Мита Клицин.

Трговина.

Нови Сад, 5. августа 1911. године.

Пшеница прве каквоће 21 К 60 п. до — К — п.
Пшеница нова 21 К 60 п. до — К — и.
Пшеница средња 21 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 20 К — п. до — К — п.
Наполица нова — К — п. до — К — п.
Јечам стари 15 К 20 п. до — К — п.
Зоб нова 16 К — п. до — К — п.
Кукуруз у зрну 15 К 60 п. до — К — п.
Кукуруз у клипу нов — К — п. до — К — п
Маст 188 К — п. до К — п.
Сланина 180 К — п. до — К — п.
Сланина паљена 180 К — п. до — К — п.
Пасуљ бели — К — п. до — К — п.
Пасуљ жути — К — п. до — К — п.
Лањик — К — п. до — К п.

Све од сто кила.

Свињи угојени тешки 120 до — п.
Свињи средњи . . 118 до — п.
Свињи лаки . . . 116 до — п.

од једне киле.

Теоци 120 К по кили.
Овци 35—40 К пар.
Јагњци 25—35 К пар.

*

Са житне пијаце у Будимпешти.

У трговини са готовом робом било је мало понуда а и тражња је била слаба. Продато је око 30 хиљада центи пшенице са 10 путура по центи скупље. Цене су биле ове: пшеница К 23·40 — К 23·85, раж К 18·10 — К 18·30, зоб К 17·10.

У трговини на рок прављени су ови закључци: пшеница за октобар К 22·90, за април 1912 године К 23·30, раж за октобар К 18·90, зоб за октобар К 16·82, кукуруз за август К 16·32, за мај 1912. године К 15·66.

У Будимпешту довезено је 28673 центи пшенице, 12702 ц. ражи, 6465 ц. јечма. 13152 ц. зоби, 7750 ц. кукуруза, 822 ц. брашна, а извезено је 3000 ц. пшенице, 3212 ц. јечма, 6561 ц. зоби, 27301 ц. кукуруза, 15333 ц. брашна и 1822 ц мекиња.

Прилози за чика-Јовин споменик.

Српска Привредна Банка Рума 100 К, Радикални клуб 100 к., чика Мита Геренчевић Даљ, скупио к. 65.50, Дамјан Прерадовић парох, Голубинци к. 5, г. Траунеро Осек 5 к., гђа Кристина Филиповић 50 к.. још неко 20 к., г. Стева Петковић кројач Рума 2 к, г. Богдан Дејановић парох 4., Уредништво „Србобрана“ скупило к., 178.83, Стеван Моловић парох 4 к., гђа Ленка Јаношевић, Кленак, скупила 45 к., гђа Евица Радић, Јазак, скупила к. 31·10, гђица Зора Љ. Милановић, Сасе, скупила к. 50·40, скупљено на поузданичком састанку к. 21, г. Коларевић конципијент, к. 2, Румски Соко 50 к., г. Васа Максимовић, Рума 50 к., гђа Персида Јовановић Рума, 50 к., г. Сава Сивчевић, Рума 3 к., гђа Олга дра Бабића Земун, скупила 56 к, г. епископ Змејановић 50 к., г. Јован Малешевић Рума 1 к., гђа Љубица Милановић потпуковниковица, Ниш, скупила к., 121·33 гђица Евица Живковић, Митровица, скупила к. 12, гђица Јевросима Хрвићанин, Дубица, скупила к. 78·30, др. Кустудић лекар, Врање, скупио к. 45, гђа Ангелина Милановић, Сасе 50., гђица Софија Кнежевић, Окучани 2 к., гђа Милева Поповић мајорица, Ниш, скупила 100 к., Српска Банка Загреб 50 к., г. Миленко Ђуришић учитељ Бачинци, скупио 12 круна, Женска Задруга Босанска Градишка 20 к., Српска Штедионица Грачац 20 к., Женска задруга Турија 10 к., г. Данило Карлеуша учитељ, скупио 21 к., г. Милан Вукасовић уч. Сурдук, скупио к. 29·70, г. Данило Гламочлија уч. Грк, скупио к. 6·62, Српска Штедионица Суботица к. 20, г. Петар Јовановић равн. учитељ, Платичево, скупио к. 37·88, г. Милан Црнојачки уч. М. Сланкамен, скупио к 5, Богословско друштво Слога к. 20, Друштво Змај к. 300, Женско друштво Зајечар 18 к., Лозничка Женска Подружина к. 22·5, г. Јован Чичулић парох, скупио к. 40, Крушевачка женска подружина к. 10, Никола Јованчевић Привина Глава, скупио к. 39·80, Занатлијска омладина Шид к. 50, г. Стеван Михалцић парох, скупио к. 15, г. Епископ Михајло Грујић к. 25, г. Живојин Аранђеловић, окружни начелник Шабац, скупио к. 500, Женска подружина Вел. Градиште к. 20, Женска подружина Ћуприја к. 15, г. Никола Бингулац Вуковар, скупио к. 65·60, г. Владимир Матијевић Загреб к. 100, г. Михајло Зотовић окр. нач, ужички, скупио к. 71, Српска Занатлијска Задруга Рума к. 50, гђица Милана Јаковљевић, учитељица Војка, скупила к. 25, г. Миша Маленковић Шашинци, скупио к. 30, г. Петар Николић учитељ Попинци, скупио к. 21·50 г. Епископ Шевић к. 15, Женско друштво Београд к 34, Српска женска задруга Ада к. 10, Српска женска задруга Сомбор к 30, Округ Крагујевачки (100 дин) к. 94·81, Округ Београдски (200 дин) к. 190, Женска подружина Лесковац к. 28·44, Занатл задруга Нови Сад к. 42, Београдска заложна Банка к 30, г. Владика Георгије Летић к. 25, Женска задруга Темишвар к. 20, Женска задруга Стапар к. 5, Задруга за штедњу и потпомагање у Новом Саду к 50, Женска подружина Књажевац к 36·50, Женска задруга Тузла к. 10, Женска задруга Беч к. 20, Коло српских сестара Београд к. 93, Барон Оренштајн Будимпешта к. 500, Барон Пфајфер Рума к 200, Женска подружина Прокупље к. 22·44, Женска подружина Обреновац к. 10, Округ Пиротски к. 46·89.

Ђока Јовановић, Огар, скупио к. 29·10, гђа Добрила Кошутић, Петровци скупила к. 10, гђа Зорка Јанковић, Голубинци, скупила к. 58, г Петар Бунош, Чалма, скупио к. 15, Механскокафанска задруга Београд к 10, гђа Евица Ристивојевић, Јарак, скупила к 37, Женска подружина Јагодина к. 15, Паланачка женска подружина к 42·48, г. Ђорђе Коњевић, Витојевци к. 2, г Душан Сакулац, учитељ Вел. Радинци, скупио к. 4·30, Ваљевска задруга (50 дин.) к. 46, г. Матија Станојловић, дир. гимн. Пирот, скупио к. 24·66 Женска подружнина Соко Бања к. 19, г Н Ђук Загреб к 10, г. Јован Кијурина учитељ Грабовци к. 2, г. Јован А. Бошковић Добринци, скупио к 9·20, гђа Мила Милутиновић, Митровица, скупила к 15, г. Стева Капамација Беч к 50, г. Сергије Попић, игуман Раваница, скупио к. 32, Женска подружина Ивањица, к. 27·88, Пера Михајловић ђак Рума к. 10, г. Никола Љубобратовић Кузмин, скупио к. 56, Румски мали Соко к. 6, г. Никола Петровић Шид к. 4, Округ Неготин к 100, Женска задруга Вршац к 10, Чешке госпође Праг к. 222·76, (од српске прашке изложбе), гђа Милица Јовановић Лозница к. 47·90, Др. Жарко и Милена Миладиновић к. 100, Смедеревски округ 150 динара (у злату), г. г чиновници Београдске општ. 93 дин. и 50 пара (у злату,) Општина Београдска 500 динара (у злату,) Министарство просвете Београд 1000 дин, (у злату) Врачарска Штедионица Београд 50 дин. г. Чеда Костић, окр. нач. Београд 30 дин. Женска подружина Аранђеловац 25 к.

(Наставиће се.)

За своју помодбно мануфактурну трговину потребујем

СТАРИЈЕГ ПОМОЋНИКА

који треба да је солидног владања, и да зна осим српског језика, немачки и мађарски говорити првенство имаде онај, који је **вешт у аранжирању излога** ступити може 1. септембра т. г. 1305 1—1

ПЕТАР ПОПОВИЋ — ЗЕМУН.

ПРОДАЈЕМ

на вечито у хатару села Шајкаш-Лока близу жељезничке станице

62 јутра

комасиране најбоље оранице, виноград под родом и

КУЋУ

у селу на најлепшем месту, у којој је биртија са истим правом, споредне зграде (два чардака, хамбар, штале) под повољним условима.

Осим државног пореза не плаћа се никакав други прирез.

Нови Сад, 5. августа 1911.

Шандор Тапавица,
лебарска ул. 17.

1307 1—

3094szám
1911.

Zsablya község elöljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Zsablya község elöljárósága a község belterületén létesitendő 2 drb marthan kút fúrása árléjtést hirdet.

Felhivatnak a munkálatot elnyerni óhajtó vállalkozók, hogy irásbeli zárt ajánlataikal a tern es költségvetéssel együt folyő évi szeptember hó 15-ik a községi elöljáráságnál nyujtsák be.

Ajánlatot csakis az e czélra szolgál és a községi jegyzöi irodában dijmentesen kapható ürlapan tehet lenni.

Ajánlatlevök tartanak 500 korona letételéről szóló nyugtál vagy ily érlekü avadékképes papirt, mint bánatpénzt csatalni.

Az elöljáróság ajánlatlevővel szemben semmiféle kötelézetséget nem vállal, a községi képviselötestület a beérkezett ajánlatok közül fentartja magának azon jogot, hogy az egy ség, vagy általány árakra való tekintet nélkül is szabadon választhat.

Zsablya, 1911. évi augustus hó 13-án.

1308 1—2 **Elöljáróság**

Бр. 229. У. О. 1911.

Стечај

за чиновнике Матице Српске

Рок стечају за чиновнике Матице Српске, објављен у новинама из седнице Управног Одбора Матице Српске од 5. (18.) јула о. г. бр. 167. продужује се до 18. (31.) августа о. г.

Из седнице Управног Одбора Матице Српске у Новом Саду 5. (16.) авг. 1911.

Председник Матице Српске
А. Хаџић с. р.
кр. дворски саветник.

1303 1—3

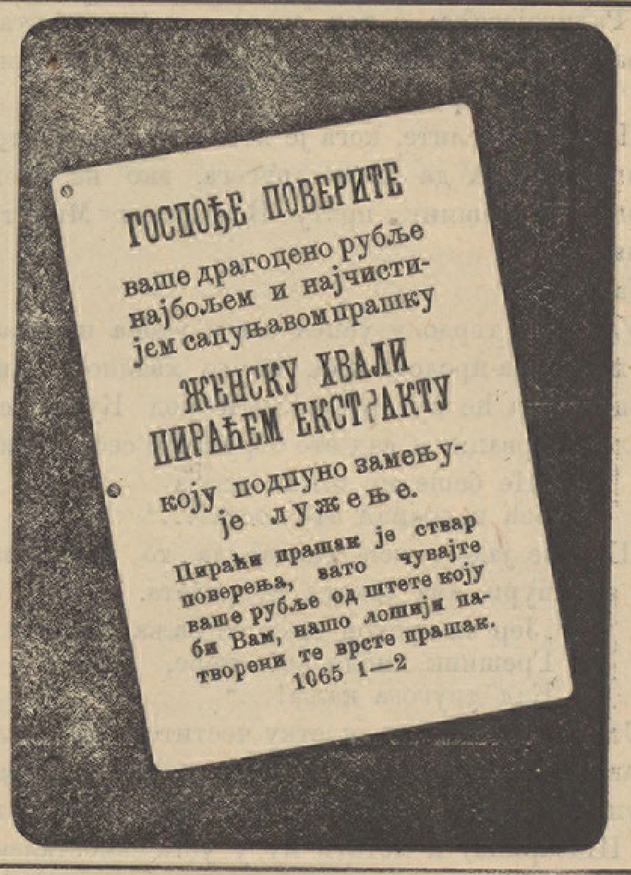

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА

ЈАШЕ ГЕРГУРОВОГ

--- У СОМБОРУ ---

потребује **млађег помоћника** који осим српског, немачки и мађарски говори. Ступити у радњу може 1 септембра т. г. —

1304 1—3

ПОМОЋНИК

мешовите мушке моде

конфекције ципела и шешира бранжи вичан, вешт аранжирању излога, самосталан и добар продавац, који сем српско-хрватског језика, немачки и мађарски говори и који је слободан од војне обвезе, може добити за половину, или крајем септембра, место, (и то ако одговара горенаведеним захтевима. Стална и сигурна кондиција). Такови нека поднесу свој еферат са захтевом солера на

Мавра Епштајна

1345 5 – у Винковце (Срем).

ДЕВОЈЧИЦЕ ЗА ШКОЛУ

Примају се у стан са целом обскрбом, у „Отменој Кући“ у Новоме Саду, у којој се говори *немачки* и *мађарски* и свира се у гласовир, који ученицама стоји на расположењу. Поближе обавештаје даје

Удова **Марија Керестеш**
у Новом Саду,
Сеченијева ул. број 34.

1251 2—3

Кад дођете у Будимешту

и хоћете да добијете јефтину, удобну собу и изврсну опскрбу, дођите у

Magyar Otthon Penzio

VIII. Föherceg Sándor utcza 30.

Електрично осветлење. Кревети од бакара. Купатило. Ормани са огледалом итд. Потпуна опскрба и то јело трипут дневно са собом заједно од **3 круне и 50 потура на више.**

То је највећи и најјефтинији будимпештански паизионат у средини вароши. 1246 3—3

МУДРА ГЛАВА

Присваја и користи се свим изумима која јој пружа хемија за животне намирнице.

Др. Оетке.евом прашак за мешење по 12 п. замењује квасац и чини куглоф, торту, мушкацоне, и сва теста те врсте укуснијим и лакше сварљивијам.

Др. Оеткеров Пудинг прашак по 12 п. са млеком куван даје особито храњиво и укусно јело, како за децу тако и за одрасле.

Др. Оеткеров Ванилишећер по 12 п. служи за ванилирање чоколаде, теја, коха, млека, кремова, и за посипање разног пецива и теста. 1 пакетић одговара количини 3 корена добре ванилије.

Опширно упутство за употребу на сваком омоту. Рецепт даје бадава. 1253 2 5

Dr. OETKER, Baden-Wien.

МОЛОВ Сајдлички прашак

Само права кад свака кутија и сваки прашак заштитну марку и подпис **A. Moll** носи.

МОЛОВ САЈДЛИЧКИ ПРАШАК је за оне, који пате од стомака ненадмашимо средство, јер јачају стомак и успешно делују на варење и пријатно је средство против затворене столице, те испред свију других пургатура, пилула, горких вода и т. д. имаде првенство.

Цена је оригиналној боци 2 круне.

Фалсификати се судски прогањају.

Молова Францова ракија са соли

Само права кад свака боца носи заштитну марку **A. Moll-a** и кад је са оловном пломбом затворена.

МОЛОВА
Францова ракија и со

је особито средство за мазање код севотина, вглавкова и при назебу најбоље кућевно средство, јер успешно лечи мускуле и нерве.

Цена је пломб. ориг. флаши 2 круне.

Главно отправништво од апотекара

А. Мол, ц. и кр дворски ликерант

1. новембра: **Budapest, IV. Muzeum-körút 13.**

У стоваришћима провинције треба искати искључиво препарате А. МОЛ-а. 407 64 –

Кнеза Шаумбург-Липеа
мајдани
портландске каје и креча
комерцијална дирекција у Печују

Indóház — u. 42.

Мајдани Портландске изврсне каје у Бремену (Beremend) која најлепше бојадише по најмодернијем поступку са густим зачином.

БЕЛА КРЕЧА од чувеног бременског кречног камена који се ванредним својством одликује, и за који гарантујемо да превазилази све, званично постављене норме.

Даље произвађамо машински лупаног шљунка (шлаг шотера) као и ванредно добар кречни каменолом који одбацује год. 500.000 mrtz. Портландске каје 120.000 mrtz. 800.000 шљунка. 796 12—30

Тачна и најбржа послуга! 1232 3—3

ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА

К. МИРКОВА

У ВЕЛ. КИКИНДИ

потребује више **млађих помоћника**, који потпуно говоре мађарски, немачки и румунски. Исто тако треба и два добра дечка за шегрте. 1254 2—3

ПРОДАЈА КУЋЕ!

Своју кућу у Старој Пазови, која постоји на главној улици, и која је згодна за сваки промет, како за трговачки тако и занатлијски, пошто је на живој прометној тачци, **продајем** из слободне руке.

За цену и услове ваља се обратити сопственику

Дамјану Керечком,
Стара Пазова (Срем).

АПОТЕКАРА **А. ТИЈЕРИЈА БАЛЗАМ**

само је прави са законски заштићеном марком „ЗЕЛЕНА ОПАТИЦА“. Свако патворење законски се прогања и строго се казни. — Овај балзам сигурно дејствује код свах болести органа за дисање, кашља, шлајма, промуклости, запаљења грла, болова у прсима и плућима, нарочито против инфлуенце, противу болести у стомаку, слабог варења, неуредне столице, запаљења џигерице и слезине, зубобоље и устоболе, севотине зглавкова, опекотина и лишајева и т. д. 12/2 или 6/1 или једна оригинална боца стаје К 5·50.

Код апстекара А. ТИЈЕРИЈА
једино је права ЦЕНТИФОЛИЈО-САЛБА

(лековита маст), која најпоузданије и сигурно дејствује противу свих могућих и најстаријих рана, отока, озледа, мицина, чирева и згрчених прстију и т. д., са успехом одстрањује из тела стране органе и тиме чини операције излишнима.

За старе ране нарочито лековита маст стаје две дозе К 3·60. 1228 2—

Добија се у апотеци **ADOLF THIERRI in Pregrada bei Rohitsch,** као и у свим већим апотекама, а на више у медициналним дрогеријама.

СТЕФАНОВИЋЕВА
КАВА

63 28—53

1896. на будимпештанској миленијској изложби са великом медаљом одликована

ТВОРНИЦА ТОРОЊСКИХ САТОВА И ЛИВНИЦА ЗВОНА

Ђ. Ђ. ПАНТЕЛИЋА у Земуну

1854. ОСНОВАНА 1854.

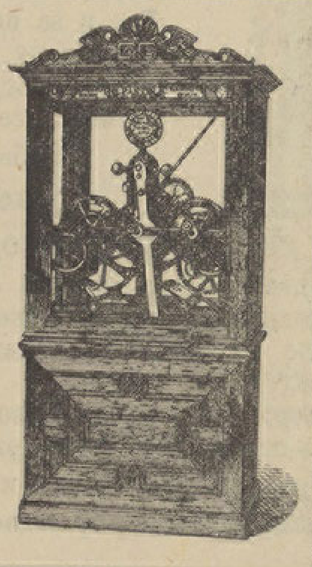

израђује торњске сатове најновијег модерног сопственог система, са слободном кретајућом шеталицом, и штифтенганг са челичним једеком (Drahtseil).

Лије нова и прелива стара звона по најновијем систему хармонично удешена, са гвозденом покретном круном. Израђује козе за звона од кованог гвожђа.

Под гаранцијом за тачну и солидну израду.

1900 посетио Париску Светску изложбу ради проучавања исте струке

Мањим општинама даје уз отплату на више година. 1470 39—50

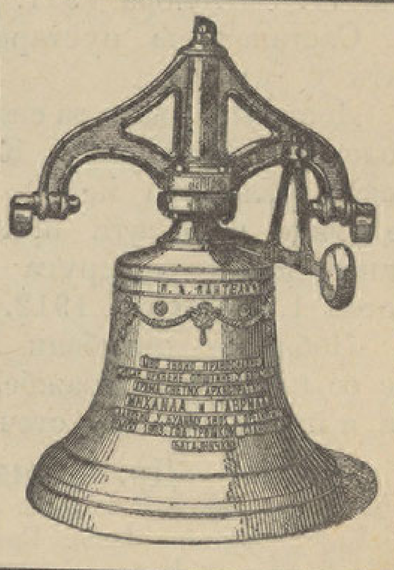

Шта-а-а! Отац је дозволио! Увери се Jakobi-еве АНТИКОТИН цигаретле у дрвеним кутијама!

Пазите! Само са ознаком „Јакоби“ су праве! Свака дрвена кутија оригиналну слику приказује. 145 -7 52

МЛАЂИ ПОМОЋНИК

мануфактуриста, а да је вичан и мешовите робе бранжи и да осим српског језика и немачки говори, може добити стално место одмах. Плата је са целом обскрбом 20 круна месечно.

H. ROSENBERG,
Kuman (Torontál v. m.).

1292 2—2

Помодно-мануфактурна трговина

МИЛОШЕВИЋА И МИЈАТОВИЋА

У ИРИГУ

потребује три млађа помоћника,

који осим српског језика немачки и мађарски говоре. Плата је фикс. Ступити могу одмах.

Уједно потребујемо и два дечка из боље куће за шегрте. 1295 2—3

ДАРУВАР

Купалиште Славонија

станица јужне жељезнице жељезовите и блатне купке, температура 34—50° C. 1296 1—1

Почевши од 25. августа код станова и лечилиштне пристојбе 50% попуста.

ШПЕЦЕРАЈА И ДЕЛИКАТЕСА ТРГОВИНА

Ђ. А. Димитријевића

У ПАНЧЕВУ

потребује **солидног помоћника** који треба да је добар детајлиста и добар аранжер излога и да зна осим српског немачки и мађарски говорити.

Оферат са прикљученом сликом и захтевом плате нека упути горњој фирми.

Ступање I. септембра

1252 3—3

Парцелација земљишта.

Добро **Курјаковац** обћина Мартинци власништво стечајни Јаше Гизеле млдб. Христе и Ванде Гамиршек продати ће се путем добровољне јавне дражбе парцеларно јутро по јутро.

Дражба одржавати ће се на лицу мјеста дне 11. септембра 1911.

Састанак на пустари Курјаковац у 8 сати у јутро.

Досталац имаде за свако купљено јутро положити капару од К 100. Уведење у посјад усљедити ће 20. октора 1911. када се имаде положити прва половица куповине, дочим се друга половица полаже истом 1. фебруара 1912.

Поближи дражбени увјети прочитати ће се прије саме дражбе, а могу се сазнати и прије тога код стечајног управитеља.

Др. Шандор Фишер
одвј. у Рути као стеч. управитељ стечајнина Јаше, Гизеле, млдб Кристине и Ванде Гамуршек у Митровици

1264 3—3

ЗА СВОЈУ

помодно-мануфактурну трговину

потребујем

ПОМОЋНИКА

који сервира 5—6 година, који треба да је самосталан продавац и који је на појединим местима више времена сервирајући пробавио. Ступити може одмах.

Raics B. István
Zombor.

1263 3—3

ЗА СВОЈУ МАНУФАКТУРНУ

И ГАЛАНТЕРИЈСКУ ТРГОВИНУ

потребујем

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА

који треба да је добар продавац и да је доброг владања. Исто тако требам и једног дечка из добре куће за шегрта. Ступити могу одмах.

Ђура Олћан
Црепаја torontál v. m.

1258 2—3

ХОТЕЛИЈЕР!

За свој на најбољем гласу стојећи **ХОТЕЛ ЗАГРЕБ**

ПОТРЕБУЈЕМ ХОТЕЛИЈЕРА ПОД РАЧУН.

Хотел постоји на главном путу и на најпрометнијој тачци у Доњем Михољцу, скоро озидан и у којем имаде у првом спрату више лепих и модерно намештених путничких соба.

Собе као и остале гостинске просторије најмодерније су уређене.

Само прави стручњаци и у том послу вични нека своје понуде поднесу, у којима треба да означе године старости, породичне околности и досадање бављење.

Gabor Kohn
D. Miholjac, Slavonija.

1161 4 4

ЗЕМЉЕ ПОД ЗАКУП.

Властелинство Румско издаваће путем јавне дражбе земљу по парцелама на 1 годину ПОД ЗАКУП.

У ПОНЕДЕЉАК 4. СЕПТЕМБРА 1911.

304 јутра оранице на „Невољи“
54 „ „ на Барици

у парцелама разне величине. — Почетак издавања је у 8 сати пре подне. — Састанак је на друму Пећинце-Суботиште.

У ПЕТАК 8. СЕПТЕМБРА 1911.

600 јутара оранице на Пустари Индији, —
и 8 „ „ у Ладиславцима —

у парцелама разне величине. — Почетак издавања је у 8 сати пре подне. — Место састанка је Пустара Индија. — Сваки дражбоватељ има да положи 100 кр. вадиума пре почетка дражбе у руке властелинском чиновнику који буде руководио са дражбом, а сваки онај на коме земља остане полаже 10 кр. по јутру као капару. — Дани дражбе означени су по новом календару. — Поближе услове и обавештаје даје Др. Милош Николајевић правозаступник у Руми, или подписана управа. 1293 1—3

Управа властелинства у Руми — (Срем).

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

Препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са крупном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 1626 36—52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

Која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако уједном патентирано звоно од килограма изједначује са звуком других по старој системи звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у торожу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала, прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.